

Krónur til Kosovo, ella flóttafólk til Føroya...?

Sosíalurin hevur verið á lögtingsloftinum og loddað dýpið í spurninginum um flóttafólk úr Kosovo eiga at fáa friðskjól í Føroyum

HOGNI MOHR

NATO-bumbingarnar í Jugoslavía, ið hava til endamáls at fáa Serbiska leiðaran Slobodan Milošević at gevast við áganguni móti Kosovo-albanunum, hava higartil havt við sær, at stóru flóttafólkastreymur gongur norðuryvir, eisini móti skandinavisku londunum.

Sambært sjónvarpsrásum, ið eru tokar í Føroyum, ætla m.a. norsku myndugleikarnir at taka í móti útvið 6.000 flóttafólk úr Kosovo. Ísland hevur bjóðað 100 Kosovo-albanum at vera í Íslandi so longi, teimum lystir.

Føroya Løgmaður, Anfinn Kallsberg, boðaði týsdagin frá, at Landsstýrið hevur játtað 200.000 krónur til hjálp í nærumhvørvinum.

Sosíalurin hevur vent sær til Løgmann, eins og lögtingsumboð fyrri hinar flokkarnar, við tí fyrri eyga, at finna ta prinsipiellu stöðuna, flokkarnir og umboð teirra hava í hesum máli.

Spurningarnir, Sosíalurin hevur sett, snúgva seg serliga um, um vit føroyingar ikki hava eina moralska skyldu til at hjálpa á sama hátt sum grannalond okkara, ið taka tey neyðstøddu til sín.

Anfinn Kallsberg, Løgmaður

– Eg veit ikki, um útgreiningsarbeiðið í sambandi við ríkisráttarlugu broytingarnar, er somikið væl áleiðis komið, at ein flóttafólkalog er í eygssjón, sigur Løgmaður við Sosíal.

Spurður, um hann sum floksformaður og Føroya Løgmaður kann hava eina prinsipiella stöðu til flóttafólk, sigur Anfinn Kallsberg, at sjálvandi kann hann tað.

– Ein eigur altíð at hjálpa flóttarfólk best møgulegt. Eg havi sjálvur lutikið á ST-fundi, har høvudsevið netupp var flóttafólk. Niðurstøðan á hesum altíða fundi var, at flóttafólk sum heild verða best hjálpt so

tætt uppat egna heimi sínunum, sum gjørligt. Eg skilji at hetta er tann strategi, ið eftir øllum at døma eisini er vald í Kosovo-trupuleikanum, sigur Løgmaður.

Um so er, at tað vegna stöðuna á staðnum, ikki ber til at fylgja hesi strategi, eiga vit so at taka tey neyðstøddu til okkum...?

Jú, sjálvandi, sigur Anfinn Kallsberg, men vit mugu gera okkum greitt, at lógargrundarlagið eigur at vera í lagi, soleiðis, at tey ið koma sum flóttafólk, vita hvørjar treytirnar eru. Tey mugu ikki fáa ta uppfatan, at tey hava fingið eitt tilbøtt, vit ikki kunnu veita teimum ta avtömr, sigur hann, og leggur afturat, at høvudstrupuleikin hjá okkum føroyingum er, at hetta lógarkókið er danskt burturav.

– Vit hava ikki lógarkókið á okkum, og kunnu tiskil ikki leggja uppskot um reglur fyrri Løgtingið. Danski innanríkisráðharrin varir av útlendingapolitikki í danska ríkinum. Vit kanna annars í lotuni, um til ber at taka nøkur neyðstødd heim til Føroya, gjøgnum dansku skipanina, sigur Føroya Løgmaður.

Finnþórhildur ísáksson, Løgtingsformaður

Sjálvandi eiga vit at vera við, í eini hjálparveiting til neyðstødd fólk, sigur lögtingsformaðurin. – Men eg haldi, sum lögmaður hevur gjørt greitt í sjónvarpsviðtali, at øll hesi viðurskipti eiga at vera formaliserandi. Vit eiga at fáa eina greiða lóggávu, fyrri at sleppa undan, at flóttafólk og innflytarar, koma til Føroya undir skeivum fortreytum, og harvið noyðast at fara avaftur landinum knappliga, tí stöðan har heima batnar, sigur Finnþórhildur ísáksson. Løgtingsformaðurin heitti í viðtali við Sosíalinn á Landsstýrið, um at tað skuldi arbeiða víðari við málinum, og skunda sær.

– Hetta mál hevur verið uppi og vent fyrr, men tað hevur ikki fyrr verið so átrokandi sum nú, ið sera ngy

fólk gjørdust heimleys eftir stuttari tíð, sigur hann. – Vit vilja, í mun til stöðuna á landinum, sjálvandi vera við at veita hjálp, men viðurskiptini eiga at vera formaliserandi, heldur Finnþórhildur ísáksson, og leggur afturat, at vit ikki kunnu taka í móti flóttarfólk við heimild í dansku lóggávu á okkum, tí beinanvegin tey stiga fti á land í Føroyum, eru tey ikki undir tí dansku lógini longur. – Mannaongingund eigur st vera tann, at føroyingar sjálvir eiga at avgera, hvussu vit kunnu hjálpa flóttarfólk.

Jákup Sverri Kass, lögtingsmaður fyrri sjálfstýringsflokkin

Hetta mál hoyrir undir danska kongaríkið, í hvussu so er tann lógfroðilegi parturin av tí, sigur ungi sjálfstýringsmaðurin. – Prinsipielt haldi eg, at um vit kunnu veita besta stöðulin við at jatta pening, eiga vit at gera tað, heldur enn at brúka ngyva orku og pening, at flyta fólk upp her. Sjálvandi eiga yit at veita ta bestu hjálpin, og hon er eftir mínum tykki peningalig. Eg haldi ikki, at peninghjálpin, ið er játtað, er ein roynd at betala seg burtúr trupuleikanum, sigur Jákup Sverri Kass.

Núverandi stöða við flóttarfólk, ið kemur til øll grannalondini, kundi hon ikki bent á, at tað ikki ber til at hjálpa á staðnum...?

Jú, men tað eru stórir lond kring okkum, og Føroyar eru eitt víðbreki samfelag, so eg ivist í øllum hesum, sigur Jákup Sverri. – Vit kunnu roynt at tikið eini 20 fólk hendanvegin, men vit hava jú ongur royndir á okkum. Undir øllum umstøðum, eiga vit ikki at lata hurðarnar heilt aftur fyrri flóttarfólk, ið ætla sær til Føroya, heldur sjálfstýringsmaðurin. – Skuldi hetta hent, eiga vit at gera neyðugu fyrirtekingarnar til at taka í móti teimum. Vit skulu, tá Føroyar gerast eitt fullveldi, fyrirhalda okkum til allan uttanríkispolitikk, eisini tann partin, ið hevur

við neyðstødd fólk at gera, slær Jákup Sverri Kass fast.

– Min persónliga stöða er, at vit altíð eiga at royna at veita hjálp á staðnum, men verður tað neyðugt at taka í móti fólk, eiga vit at vísa næstráttarlugu og gera alt til tess at hjálpa hesum neyðars fólki.

Marjus Dam, lögtingsmaður fyrri sambandsflokkin

Marjus Dam sigur sigur við Sosíalinn, at spurningurin um flóttafólk ikki er politiskur, men síðemilgjur. – Vit hava øll samkenslu við teimum menniskjum, ið eru rakt av hesum raðuleikanum. Min persónliga hugsan er, at viðhvørt er neyðugt at seta álvarsom tiltøk í verk, fyrri at fáa bilbukt við einaræðisharrum, sigur Marjus Dam, ið stuðlar NATO-bumbingunum, og eisini einum møguleikum hermannadóli á landjórðini.

– Eg vni, at bardagarnir vera at enda komnir sum skjást, soleiðis at liviligt verður aftur hjá fólk á staðnum, sigur hann. – Eg haldi t eisini, at tað er rætt at stuðla figgarliga, eins og eg haldi, at vit eiga at lata dymur upp fyrri teimum, ið flággja. Politiskt munnu vit royna at skipa fyrri at øll sleppa heim aftur. Vru vit føroyingar ríknir av landi, so høvdu vit íva vilja havt møguleika at komi heim aftur, heldur Marjus Dam.

Annars dugir Marjus Dam ikki at siggja, at statsráttarluga stöða føroyinga, á nakan hátt kann vera ein forðing fyrri, at vit lata okkara egnu dyr upp fyrri flóttarfólk. – Vit eiga ikki bara at tosa um at hjálpa; vit eiga at gera tað. Taka vit í móti eini 100-200, eiga vit at bera so í bandi, at tey fáa eina gða tilveru her hjá okkum, sigur sambandsstingmaðurin.

Hann er ikki so fegin um at tosa um eina føroyska lóggávu á okkum. – Hetta tosið er bert undanfórslur, tí at summir politikarar ikki vilja hava fólk hendanvegin. Vit hava eina moralska

skyldu at taka móti fólk, sum eru neyðstødd. Nakrir Kosovo-albanar, høvdu vel kunna liva í okkara landi, heldur enn at doyð í teirra egna, staðfestir Marjus. Tá hann var spurður, um hann sjálvur ætla at taka nøkur stig til, at hetta verður framt í verki, sigur hann, at Sambandsflokkin ikki hevur viðgjørt spurningin stórvægis, men at hann fer at mæla til bæði figgarliga hjálp og at lata dymur upp fyrri einum 100-300 flóttarfólki.

Jóannes Eidesgaard, formaður Javnaðarflokksins

Vit eiga ikki at avbyrgja okkum í spurninginum um flóttafólk, sjálv at lógargrundarlagið er danskt, sigur Jóannes Eidesgaard. Hann heldur, at føroyingar kunnu vera eins virknir í hesum, sum londini kring okkum, um politiskur vilji er til tess. Eisini sigur Jóannes, at ein lættliga kundi fingið ta hugsan, at Landsstýrið við at jatta 200.000 krónur til hjálp á staðnum, roynir at rinda fyrri at fáa samvitskufrið.

– Vit eiga at taka okkum av einum 20-30 flóttafólki, tí vit eiga at luttaka í altíða hópi við tí orku og tí forleika vit hava, sigur hann. – Tað hevði tænt okkum sum føroyingum úti um landaoddarnar, um vit vístu í verki, at vit eru samhugaði, sigur formaður Javnaðarflokksins, og skjáttur upp, at ein politiskur viðger eigur at fara fram á tingi. – Tað ber væl til undir verandi ríkisráttarlugu stöðu. Neyðugt

er ikki við sjálvstøðugari umboðan í ST og Norðurlandaróðnum fyrri at vísa í verki, at hjálparhugurin er til staðar.

Skulu lógauppskot leggjast fyrri tingið, hesum viðvíkjandi, er neyðugt við 17 atkvøðum, og Jóannes ivast í, um partar av samgonguni vilja vera við. – Vilja vit lata føroysku dymur upp fyrri flóttarfólk úr Kosovo, so ber hetta væl til, sigur formaðurin í Javnaðarflokkinum. – Onki forðar okkum í hesum. Tað er ov bligt at geva lógargrundarlagnum ábyrgdina av, at onki skal henda. Okkara 7 atkvøður eru tokar í hjálpini, staðfestir Jóannes at enda.

Álvur Kirke, tingmaður fyrri Miðflokkin

Í minsta lagi 20 fólk eiga at fáa friðskjól í Føroyum, staðfestir Álvur Kirke. – Men, vit eiga ikki at gloyma, at t.d. danir hava havt trupuleikar við sínum flóttafólka-politikki, serliga tá spurningar stinga seg upp, um upphaldið skal vera varnandi. Til ber at seta treytir. Átla flóttarfólk at vera verandi í Føroyum, eiga tey at læra seg at tosa føroyskt; ikki fyrri okkara skuld, men teimum sjálvum at gagni, sigur Álvur Kirke, sum eisini heldur, at tey á henda hátt koma lættari inn í samfelagið, tey skulu virka í.

– Eg fari at stuðla eina møgulegari ætlan um, at fáa flóttafólk til Føroya, sigur Álvur Kirke, sum fyrirbils situr á tingi fyrri Jenis av Rana.

Reyði Krossur savnar inn

Formaðurin í Reyða Krossi í Føroyum, Súni Vinther boðar í tíðindaskrivi frá, at innsavningin til flttafik úr Kosovo v.m., hevur givið 3.300 krónur. Hann takkar vegna Reyða Kross, og sigur seg vna, at enn fleiri fara at taka undir við hjálparveitingini.

Til ber hjá teimum ið vilja stuðla at seta pening á konto í øllum peningastovnum og á giro-konto á posthusunum.